

Ochrona własności intelektualnej

Co wolno,
a czego nie wolno

Spis treści

- Prawo autorskie
- Odpowiedzialność karna
- Rodzaje przestępstw komputerowych

Ustawa

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym ochrony własności intelektualnej jest

USTAWA z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Prawo autorskie

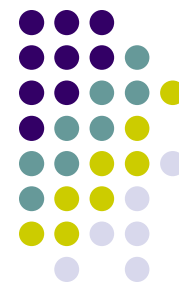

- Prawo autorskie jest prawem o charakterze powszechnym, a zatem obowiązuje wszystkich
- Rodzaje prawa autorskiego:
  - osobiste – są nieograniczone w czasie, niezbywalne, autor decyduje o dacie pierwszego udostępnienia i kontroli wykorzystania utworu,
  - majątkowe – zbywalne, dziedziczone (średnio ok. 70 lat od chwili śmierci twórcy).

Rozdział 1

Przedmiot prawa autorskiego

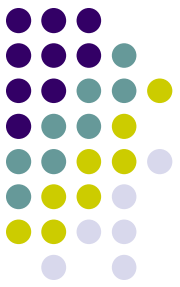

Art. 1.

- 1. Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).
- Zatem przedmiotem prawa autorskiego jest "utwór" rozumiany jako dobro niematerialne. Tak pojmowany utwór należy odróżnić od przedmiotu materialnego na jakim został utrwalony i za pomocą którego można się z nim zapoznać.

Dzieło

- Ustawa chroni wszystkie utwory o indywidualnym charakterze, bez względu na ich wartość artystyczną czy użytkową i nie wymaga podejmowania specjalnych działań związanych z ich rejestracją czy też umieszczania specjalnego znaku ©.
- Specyficznym przypadkiem dzieła podlegającego ochronie jest baza danych, czyli zbiór informacji (bibliografia, książka kucharska, książka telefoniczna) nawet, jeśli nie zawiera informacji chronionych.

Art. 4.

Nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego:

- 1) akty normatywne lub ich urzędowe projekty,
- 2) urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole,
- 3) opublikowane opisy patentowe lub ochronne,
- 4) proste informacje prasowe.

Autorskie prawa osobiste i majątkowe

- Autor ma prawo w szczególności do oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo, nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania, decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności, nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.
- Autorskie prawa osobiste są niezbywalne, czyli nie można przestać być autorem.
- Natomiast autorskie prawa majątkowe można dziedziczyć czy przekazać innej osobie lub instytucji.

Dozwolony użytek chronionych utworów

- Ustawa dopuszcza tak zwany dozwolony użytek utworów chronionych, czyli bez zezwolenia twórcy można nieodpłatnie korzystać z już upowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego.
  - Oznacza to, że posiadany legalnie film czy muzyką można przegrać na płytę (o ile nie łamiemy przy tym żadnych zabezpieczeń) i użyć rodzinie bądź przyjaciołom.
  - Wolno również na własne potrzeby zrobić kopię artykułu lub fragmentu podręcznika.
  - Natomiast nie jest dopuszczalne skopiowanie plików mp3 czy artykułu i umieszczenie na własnej stronie internetowej.
- Uwaga!! Dozwolony użytek nie dotyczy programów komputerowych.

Rozdział 7

Przepisy szczególne dotyczące programów komputerowych

Art. 74.

1. Programy komputerowe podlegają ochronie jak utwory literackie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.
2. Ochrona przyznana programowi komputerowemu obejmuje wszystkie formy jego wyrażenia. Idee i zasady będące podstawą jakiegokolwiek elementu programu komputerowego, w tym podstawą łączy, nie podlegają ochronie.

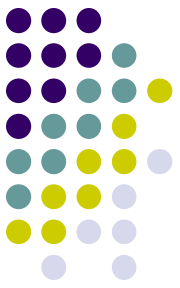

Przestępstwa komputerowe

- to wszelkie zachowania przestępcze związane z funkcjonowaniem elektronicznego przetwarzania danych, polegające zarówno na naruszaniu uprawnień do programu komputerowego, jak i godzące bezpośrednio w przetwarzaną informację, jej nośnik i obieg w komputerze/sieci, a także w sam komputer

Rodzaje przestępstw komputerowych

- Poniżej zestawiono typy przestępstw komputerowych (wg ekspertów Rady Europy):
- Oszustwa związane z wykorzystaniem komputera,
- Fałszerstwa komputerowe,
- Zniszczenie danych lub programów komputerowych,

Rodzaje przestępstw komputerowych

- Wejście do systemu komputerowego przez osobę nieuprawnioną,
- Podśluch komputerowy (sniffing),
- Bezprawne kopiowanie, rozpowszechnianie lub publikowanie programów komputerowych prawnie chronionych,
- Bezprawne kopiowanie topografii półprzewodników,

Rodzaje przestępstw komputerowych

- Modyfikacja danych lub programów komputerowych,
- Szpiegostwo komputerowe,
- Używanie komputera bez zezwolenia,
- Używanie prawnie chronionego programu komputerowego bez upoważnienia.
- Sabotaż komputerowy,

Odpowiedzialność karna

Art. 115. [Przywłaszczenie prawa]

1. Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Odpowiedzialność karna

Art. 116. [Rozpowszechnianie cudzego utworu]

1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Odpowiedzialność karna

Art. 117. [Niedozwolone utrwalanie utworu]

1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom utrwała lub wielokrotnie cudzy utwór w wersji oryginalnej lub w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie, godząc się na ich rozpowszechnianie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Odpowiedzialność karna

Art. 118. [paserstwo]

1. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przedmiot będący nośnikiem utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu rozpowszechnianego lub zwielokrotnionego bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom nabywa, pomaga w jego zbyciu, przyjmuje albo pomaga w jego ukryciu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Rodzaje piractwa komputerowego

- Instalowanie programu z jednej licencjonowanej kopii na kilku komputerach;
- Kopiowanie płyt CD w celu instalacji lub rozpowszechniania programów;
- Korzystanie z możliwości uzyskania uaktualnienia programu bez posiadania uprawnień do uaktualnienia.
- Podrabianie oprogramowania.

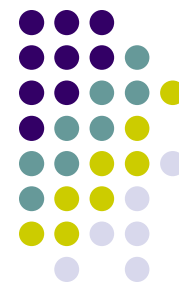
Rodzaje piractwa:

- Sprzedaż komputera z zainstalowanym nielegalnym oprogramowaniem.
- dystrybucja nielegalnego oprogramowania na giełdach, w sklepach komputerowych lub przez Internet,
- nielegalne kopiowanie programów komputerowych na potrzeby wewnętrzne firm dokonanie większej liczby kopii niż zezwala na to licencja.

Piractwo w internecie

- Pirackie witryny udostępniające programy do pobrania bezpłatnie lub w zamian za przesłanie innego programu;
- Aukcje internetowe, na których oferowane są programy podrobione lub w inny sposób naruszające prawa autorskie;
- Sieci wymiany plików "peer-to-peer" umożliwiające bezprawne przesyłanie programów chronionych prawami autorskimi.

Hacking i cracking komputerowy

- Są to takie działania sprawcy, który bez uprawnienia uzyskuje informację dla niego nie przeznaczoną, otwierając zamknięte pismo, podłączając się do przewodu służącego do przekazywania informacji lub przełamując elektroniczne, magnetyczne albo inne szczególne zabezpieczenie.

Nielegalny podsłuch (inwigilacja)

- polega na posługiwaniu się programami podsłuchowymi lub urządzeniami elektronicznymi w celu uzyskania informacji, do której nie jest się uprawnionym.

Naruszenie integralności komputerowego zapisu informacji

- (art. 268 §2 kodeksu karnego) - naruszenie integralności komputerowego zapisu informacji, które może nastąpić wskutek bezprawnego niszczenia, uszkodzania, usuwania lub zmiany zapisu istotnej informacji albo udaremniania czy utrudniania osobie uprawnionej zapoznania się z nią zagrożone jest karą pozbawienia wolności do lat 3.

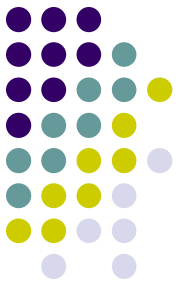

Sabotaż komputerowy

- polega na doprowadzeniu do sparaliżowania systemu komputerowego, zakłóceniu lub paraliżowaniu funkcjonowania systemów informatycznych o istotnym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa i jego obywateli.

Fałszerstwo kart płatniczych

- z reguły wiąże się z kradzieżą informacji, jaką jest numer karty i manipulowanie zapisem na jej ścieżce magnetycznej lub zapisem w mikrochipie. Może ono przybrać postać podrobienia (np. skopiowanie zawartości ścieżki cudzej oryginalnej karty na czystą) lub przerobienia (zmiana zapisu danych).

Zapobieganie przestępstwom komputerowym

Sposoby podnoszenia bezpieczeństwa wg FBI

1. Używanie mocnych haseł - trudnych do odgadnięcia,
2. Regularne kopiowanie najważniejszych danych,
3. Używanie oprogramowania antywirusowego,
4. Używanie firewall między komputerem, a Internetem,
5. Odłączanie nieużywanych komputerów od Internetu,
6. Nie otwierać załączników pocztowych od nieznajomych,
7. Regularna aktualizacja oprogramowania

Źródła

- Systemy operacyjne i sieci komputerowe. Cz. 1. WSIP. Krzysztof Pytel, Sylwia Osetek
- Systemy operacyjne i sieci komputerowe. Cz. 2. WSIP. Krzysztof Pytel, Sylwia Osetek
- Wikipedia